

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้ง ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง*

BUDDHADHAMMA INTEGRATION FOR PROMOTING ELECTION VOTING OF ADMINISTRATORS AND MEMBERS OF LOCAL COUCILS IN TRANG PROVINCE

ณรงค์กร ดำรงคดี, รัชชนันท์ อิศรเดช, สุรพล สุยะพรหม
Narongkorn Damrongkadee, Tatchanan Isaradej, Surapol Suyaprom
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: narongkonmcu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น 3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง โดยประยุกต์หลักสารานีธรรม 6 เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 รูปหรือคน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในกิจกรรมทางการเมือง ยอมรับความแตกต่างในอุดมการณ์ทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมทางการเมือง วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองอย่างมีเหตุผลและแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม 2. การกล่อมเกลາทางการเมืองและหลักสารานีธรรมส่งผลต่อการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. การบูรณาการหลักสารานีธรรม 6 เพื่อส่งเสริมการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้ง ประกอบด้วย ปฏิบัติดีและใช้วาจาที่ดีต่อกันบนพื้นฐานเหตุผล คิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ แบ่งปันผลประโยชน์เป็นธรรม รักษากฎระเบียบและให้ความสำคัญกับศีลธรรม ปฏิบัติตามมติของเสียงข้างมาก

คำสำคัญ: สารานีธรรม; การตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้ง; การเลือกตั้งท้องถิ่น

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the general conditions of promoting decision-making in election voting of the executives and members of local councils. 2. To study the factors affecting decision-making in electing the executives and members of local councils. 3. To present the Buddhadhamma integration for promoting decision-making in electing the executives and members of local councils in Trang province, conducted by the mixed methods. The qualitative research and data were collected from 18 key informants. The quantitative research data was collected by questionnaire from 400 samples. The data were analyzed by frequency, means, standard deviation, and multiple regression analysis.

The research results were as follows: 1. People were enthusiastic and alert to political activities, accepted the difference in political philosophies, had knowledge and insight into political participation, conducted a reasoned and complete examination of the political environment and appropriate ways to settle conflicts. 2. The political socialization and Saraniyadhamma VI affecting people's decision-making in electing the executives and members of local councils in Trang province, with statistically significant level of .01. 3. Saraniyadhamma VI integration for promoting decision-making in electing the executives and members of local councils in Trang province consisted of to do and to speak kindly to one another based on reason, thinking in beneficial, and fairness benefits sharing, maintaining the rules and values, to give importance to moralities, and to accept and act according to the majority rules.

Keywords: Saraniyadhamma; Political Decision-Making; Local Election

บทนำ

รูปแบบของการเมืองตามหลักการของประชาธิปไตยที่สำคัญรูปแบบหนึ่ง คือ การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น เป็นการแสดงออกในเรื่องการส่งเสริมและเคารพในสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งถือเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับกันโดยทั่วไป สำหรับประเทศไทยนั้นมีนักวิชาการที่ทำการศึกษาในประเด็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นไม่มากนักหาก

เกี่ยวกับการเลือกตั้งระดับชาติหรือการเลือกตั้งใหญ่ของประเทศ ลักษณะของการปกครองในหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนนั้น มิได้มาจากประชาชนเป็นผู้นำไปใช้โดยตรง แต่ประชาชนเป็นผู้คัดเลือกตัวแทนที่จะไปใช้อำนาจหน้าที่นั้น ถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับการมอบหมายจากประชาชนเพื่อไปรักษา ปกป้อง หรือสร้างผลประโยชน์ให้กับประชาชน อำนาจอธิปไตยดังกล่าวกำหนดให้ประชาชนเป็นผู้มีส่วนร่วมโดยตรงผ่านการเลือกตั้งนั่นเอง (โกลคิน พลกุล, 2530) ดังนั้น วิถีทางของประชาธิปไตยจึงเป็นการเมืองการปกครองแบบใช้ตัวแทน โดยเฉพาะเมื่อมีประชาชนจำนวนมากอยู่ร่วมกัน จึงจำเป็นต้องสรรหาตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ต่าง ๆ แทนประชาชนทุกคน (ลิขิต ธีรเวคิน, 2559) อย่างไรก็ตาม รูปแบบของการใช้อำนาจของประชาชนผ่านตัวแทนนี้ก็ทำให้เกิดข้อจำกัดบางประการเช่นกัน กล่าวคือประชาชนนั้นไม่สามารถสั่งการหรือตัดสินใจในระดับการบริหารหรือระดับนโยบายในประเด็นการบริหารของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันทั่วไปที่อาจทำได้ไม่ถนัดนักในทางปฏิบัติ

การใช้สิทธิในการเลือกตั้งหรือลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน เป็นรูปแบบหนึ่งที่สำคัญในการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นวิถีปกติของการเมืองแบบประชาธิปไตย เป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนสามารถทำได้ง่ายที่สุด และแสดงออกได้ชัดเจนที่สุดในเจตจำนงหรือความต้องการของประชาชน ที่จะคัดเลือกตัวแทนที่เป็นบุคคลเพื่อไปทำหน้าที่และใช้อำนาจแทนประชาชนในการบริหารงานท้องถิ่นหรือบริหารงานระดับชาติ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป ซึ่งมีความสำคัญต่อกระบวนการทางการเมืองตามระบอบของประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้ การที่จะได้มาซึ่งบุคคลที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวแทนประชาชนเพื่อเป็นอำนาจเป็นปากเป็นเสียงแก่ประชาชน จึงต้องอาศัยการใช้สิทธิในการเลือกตั้งอย่างตั้งใจและมีจิตสำนึกอันดีของประชาชนเป็นสำคัญ (กลุ่มงานสารนิเทศ, 2555) ในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งยังคงพบว่าประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยสำนึกที่ว่า เป็นหน้าที่มากกว่าเพื่อแสดงออกซึ่งตามความต้องการผู้บริหารท้องถิ่น หรือเพื่อให้คนที่ตนพอใจเข้าไปทำงานจึงไม่เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีอิทธิพล มีอำนาจ หรือมีประสิทธิภาพทางการเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้งจึงมีโอกาที่จะถูกชักจูงให้ไปลงคะแนนเสียงได้มาก เป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบถูกระดม (Mobilized Participation) แม้ผู้มีสิทธิออกเสียงจำนวนหนึ่งจะเบื่อการเมืองและการเลือกตั้ง แต่ส่วนมากให้สัมภาษณ์ว่าคงจะไปใช้สิทธิด้วยเหตุผลเพราะเป็นหน้าที่ เป็นสิทธิที่ต้องไปเลือกตั้งและไม่อยากเสียสิทธิ (สถาบันพระปกเกล้า, 2551)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง

โดยการประยุกต์หลักสารานุกรม 6 เพื่อแทรกแนวคิดและหลักธรรมที่เหมาะสมกับการปลูกฝังจิตสำนึกการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง
3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรังโดยการประยุกต์ใช้ตามหลักสารานุกรม 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและวิธีวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดตรัง จำนวน 692,191 คน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตรัง, 2563) กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1967) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ นักการเมืองท้องถิ่น ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และผู้นำชุมชนหรือผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามการกล่อมเกลາทางการเมือง แบบสอบถามการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้ง และแบบสอบถามหลักสารานุกรม 6 ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดตรัง จำนวน 400 คน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน และการ

สนทนากลุ่มเฉพาะในประเด็นที่วิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 รูปหรือคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ข้อมูลที่ได้จากเอกสารและการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสังเคราะห์เนื้อหาแบบพรรณนา

ผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปของการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง คือ ประชาชนมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างในวัฒนธรรม ทศนคติ ความศรัทธา และอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้อื่น มีความรู้ความเข้าใจและเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ให้การส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในท้องถิ่นทุกช่องทางที่ทำได้ มีการคิดวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองอย่างมีเหตุผลและรอบด้าน และการแก้ไขความขัดแย้งหรือปัญหาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ใช้สันติวิธี และสมควรแก่เหตุ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, $S.D.=0.67$) หลักสารณียธรรม 6 กับการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=0.81$) และการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$, $S.D.=0.90$) การกล่อมเกลางานการเมือง 3 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายนการตัดสินใจทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ได้ร้อยละ 58.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสื่อมวลชน สามารถร่วมกันทำนายนการตัดสินใจทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ได้ร้อยละ 33.3 ด้านสถาบันการศึกษา สามารถร่วมกันทำนายนการตัดสินใจทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ได้ร้อยละ 32.9 และด้านสถาบันทางการเมือง สามารถร่วมกันทำนายนการตัดสินใจทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ได้ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ หลักสารณียธรรม 6 สามารถร่วมกันทำนายนการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ได้ร้อยละ 71.5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสาธารณโภคี สามารถร่วมกันทำนายนการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและ

สมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ได้ร้อยละ 37.1 ด้านทฤษฎีสัมัญญาตา สามารถร่วมกันทำนายนการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ได้ร้อยละ 33.8 ด้านเมตตาทายกรรม สามารถร่วมกันทำนายนการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ได้ร้อยละ 24.2 และด้านเมตตาวจกรรม สามารถร่วมกันทำนายนการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง ได้ร้อยละ 18.4 ตามลำดับ ส่วนสาราณียธรรมในด้านคือเมตตานิกรรรม และด้านศีลสัมัญญาตา ไม่พบว่ามื่อ่านาจในการทำนายนการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง

3. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรังโดยการประยุกต์ใช้ตามหลักสาราณียธรรม 6 มีประเด็นสำคัญคือ 1. เมตตาทายกรรม การทำดีต่อกันด้วยความเมตตา เป็นการแสดงออกหรือปฏิบัติดีต่อกัน ซึ่งจะส่งเสริมภาพลักษณ์และบรรทัดฐานทางการเมืองที่ดีได้ 2. ด้านเมตตาวจกรรม การพูดดีต่อกันด้วยความเมตตา เป็นการใช้อวาจาที่ดีต่อกันบนพื้นฐานของเหตุผล พูดแต่สิ่งที่ดีงาม พูดกันด้วยความรักความปรารถนาดีและเป็นประโยชน์ 3. ด้านเมตตานิกรรรม การคิดต่อกันด้วยเมตตา เป็นการปลูกฝังให้คิดเชิงบวกในสังคม มีทัศนคติเชิงบวก คิดทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ชุมชน สังคม 4. ด้านสาราณโภคี: การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม เป็นการแบ่งปันผลประโยชน์หรือสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคมด้วยความถูกต้องอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม 5. ด้านศีลสัมัญญาตา: การประพฤติให้ดีเหมือนกัน เป็นผู้รักษากฎระเบียบ กฎเกณฑ์หรือกติกาทางสังคมหรือชุมชน เป็นผู้ให้ความสำคัญกับศีลธรรมอันดีงาม และ 6. ด้านทฤษฎีสัมัญญาตา: การปรับตัวเข้าหากัน เป็นการมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การปรับมุมมองให้เป็นแนวทางเดียวกัน ไม่ยึดถือความคิดของตนเป็นใหญ่ รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นอยู่เสมอ ยอมรับและปฏิบัติตามมติของเสียงข้างมากตามหลักของประชาธิปไตย

อภิปรายผลการวิจัย

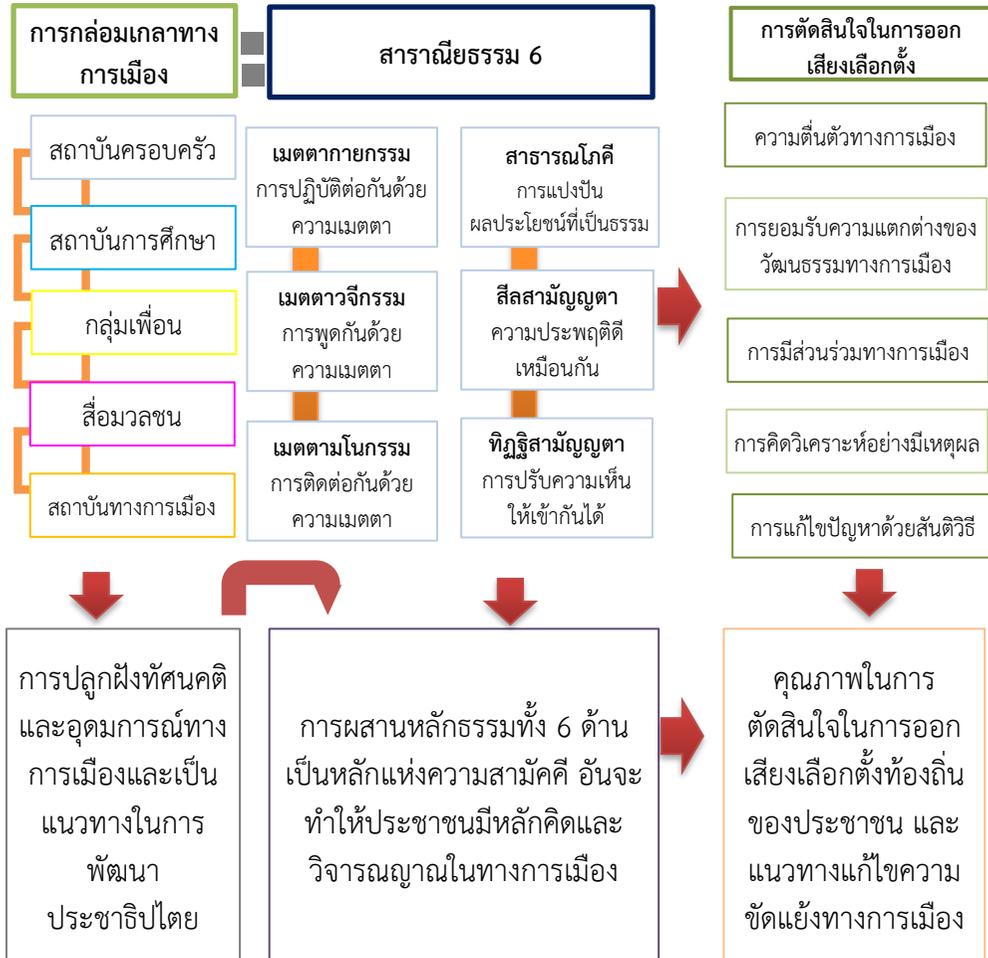
1. การตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง คือ ประชาชนมีความตื่นตัวในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การยอมรับความแตกต่างทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง คิดวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองอย่างมีเหตุผล และการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธีสอดคล้องกับงานวิจัยของรฐภากร เอี่ยมอำไพ (2564) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไป พบว่า ประชาชนใช้เทคโนโลยีทำให้สะดวกในการติดตามข่าวสารมากยิ่งขึ้น ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน คือ

ความรู้ ทักษะและการนำไปปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณัฐ ระเบียบทุกซ์ (2564) ที่ศึกษาพบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการเคารพกฎกติกา เคารพสิทธิของผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อสังคม และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

2. การกล่อมเกลາทางการเมืองและหลักสราณียธรรมส่งผลต่อการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของณฐมน หมวกนิม (2564) เรื่อง การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย พบว่าการตื่นตัวทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง ปัจจัยด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และหลักอิทธิบาท 4 มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป ร้อยละ 37.7 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี บุญเรือง (2564) เรื่อง การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป พบว่า ภาพรวมของการตื่นตัวทางการเมือง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปน้อย

3. การบูรณาการหลักสราณียธรรม 6 เพื่อส่งเสริมการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้ง คือ 1. เมตตากายกรรม: การทำดีต่อกันด้วยความเมตตา 2. ด้านเมตตาวาจากรรม: การพูดดีต่อกันด้วยความเมตตา 3. ด้านเมตตามโนกรรม: การคิดต่อกันด้วยเมตตา 4. ด้านสาธารณโภคี: การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม 5. ด้านศีลสามัญญดา: การประพฤติให้ดีเหมือนเขา และ 6. ด้านทิวฐีสามัญญดา: การปรับตัวเข้าหากัน สอดคล้องกับงานวิจัยของไพวรรณ ปุริมาต (2564) เรื่อง ไพวรรณ พบว่า การประยุกต์หลักธรรมในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย 1. หลักกายกรรม แสดงกิริยาอาการสุภาพ 2. หลักวาจากรรม เลือกใช้คำพูดภาษาที่สุภาพ 3. หลักมโนกรรม ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง 4. หลักสาธารณโภคี รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์กันด้วยความยุติธรรม 5. หลักศีลสามัญญดา ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่าง ๆ 6. หลักทิวฐีสามัญญดา ใช้นโยบาย ข้อกฎหมาย เป็นอย่างเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกษิตี รอดน้อย (2566) ความทันสมัยทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ เรื่อง พบว่า หลักธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้มีส่วนช่วยในการลดความขัดแย้ง สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการปฏิบัติตามหลักของสันติวิธี เกิดการยอมรับในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง สรุปได้ดังนี้

การกล่อมเกลาทางการเมือง ด้านสถาบันครอบครัว บุคคลในครอบครัวมีการปลูกฝัง ส่งต่อ ชัดเภา และให้ประสบการณ์ทางการเมืองแก่สมาชิกในครอบครัว ด้านสถาบันการศึกษา การปลูกฝังและหล่อหลอมประชาธิปไตยในสถาบันการศึกษา การกล่อมเกลาทางการเมืองในแต่ละระดับการศึกษาจะเป็นกลไกที่หล่อหลอมความคิดและทัศนคติ

ทางการเมืองจากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ด้านกลุ่มเพื่อน การหาข้อมูลและส่งต่อข้อมูลข่าวสาร หรือกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ระหว่างกันในกลุ่มเพื่อนการหล่อหลอมหรือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความคิดเห็นทางการเมืองจากกลุ่มเพื่อน ด้านสื่อมวลชน การเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองของสื่อมวลชนผ่านช่องทางสื่อที่หลากหลาย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ และด้านสถาบันทางการเมือง การหล่อหลอมผ่านแนวคิดและหลักการของนักการเมืองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองไปยังประชาชน พรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมืองส่งผ่านหลักการทางการเมืองไปยังสาธารณชน

หลักสารานุกรม 6 ด้านเมตตากายกรรม: การทำดีต่อกันด้วยความเมตตา การแสดงกิริยาสุภาพกับทุกคนทั้งต่อหน้าและลับหลัง ความเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน เข้าใจและไม่กระทำการใดที่เป็นการกระทบหรือลิดรอนสิทธิของผู้อื่น ด้านเมตตาวาจากรรม: การพูดดีต่อกันด้วยความเมตตา การสื่อสารที่ดีต่อกันแสดงถึงการเคารพให้เกียรติผู้อื่น การใช้วาจาสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตนกับผู้อื่น เป็นวิธีการสื่อสารสำคัญในการเข้าถึงประชาชนได้เป็นอย่างดี ด้านเมตตาเมตตากรรม: การคิดต่อกันด้วยเมตตา มีทัศนคติที่ดี คิดเห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์ การให้เกียรติและเคารพในความคิดของตนเองและผู้อื่น ด้านสาธารณโภคี: การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม การแบ่งปันผลประโยชน์ หรือสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคมด้วยความถูกต้องอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รู้จักการเสียสละ สงเคราะห์ ช่วยเหลือประชาชนตามความเหมาะสม ด้านศีลสามัญญตา การประพฤติให้ดีเหมือนเขา การเป็นผู้รักษากฎระเบียบ กฎเกณฑ์หรือกติกาทางสังคมหรือชุมชน การเคารพในสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองของผู้อื่นโดยปราศจากอคติ และด้านทิวัญญสามัญญตา การปรับตัวเข้าหากัน การมีความคิดเห็นปรับมุมมองให้เป็นแนวทางเดียวกัน ไม่ยึดถือความคิดของตนเป็นใหญ่ รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นอยู่เสมอ ยอมรับและปฏิบัติตามมติของเสียงข้างมากตามหลักของประชาธิปไตย

การตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้ง ด้านความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การมีความตั้งใจที่จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น ด้านการยอมรับความแตกต่างของวัฒนธรรมทางการเมือง การเป็นผู้รับฟังข้อคิดเห็นหรือหลักการทางการเมืองที่แตกต่างโดยไม่อคติ ยอมรับบทบาทและพฤติกรรมทางการเมืองของผู้อื่น เป็นการเคารพในสิทธิเสรีภาพและการให้ความสำคัญของผู้อื่น ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ให้การส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในท้องถิ่น รวมถึงตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ด้านการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองเป็นไป

ตามเหตุปัจจัยที่เหมาะสม การใช้สติและเหตุผลในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น ด้านการแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี การใช้หลักการเจรจาด้วยเหตุและผลที่เหมาะสมและสมควรแก่เหตุ การสร้างความไว้วางใจและการยอมรับกันได้ ในสถานการณ์ของความขัดแย้งทางการเมืองหรือเหตุอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตัดสินใจในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นในจังหวัดตรัง เป็นการพิจารณาถึงรูปแบบที่ประชาชนในท้องถิ่นได้รับการกล่อมเกลารอบทิศทางผ่านทางกระบวนการต่าง ๆ รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน และสถาบันทางการเมือง ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันไปตามรูปแบบการรับรู้ที่ประชาชนได้รับมา แต่การตัดสินใจทางการเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้น จะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพโดยการนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ร่วมกัน คือ ด้านเมตตาทายกรรม การทำดีต่อกันด้วยความเมตตา ด้านเมตตาจิตกรรม การพูดดีต่อกันด้วยความเมตตา ด้านเมตตาโมกกรรม การคิดต่อกันด้วยเมตตา ด้านสาธารณโภคี การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ด้านศีลสามัญญตา การประพฤติให้ดีเหมือนเขา ด้านทิวฐิสามัญญตา การปรับตัวเข้าหากัน ซึ่งหลักสาราณียธรรม 6 นี้เป็นหลักธรรมที่ทำให้สังคมส่วนรวมมีความสงบเรียบร้อย ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งหากประชาชนและผู้สมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็จะส่งผลให้การตัดสินใจในการเลือกตั้งนั้นเป็นไปอย่างโปร่งใสและสุจริต ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปบริหารท้องถิ่น สร้างคุณประโยชน์แก่ส่วนรวมและประชาชนอย่างแท้จริงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรมีการดำเนินการในการสร้างมาตรฐานการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมบนหลักการบริหารท้องถิ่นอย่างมีธรรมาภิบาลและคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน รวมถึงความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ของท้องถิ่นอย่างสูงสุด

2. ภาครัฐควรมีการติดตามและตรวจสอบการทุจริตหรือการเอื้อผลประโยชน์ต่าง ๆ อันจะเกิดขึ้นในช่วงที่มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันตั้งแต่ต้นทาง ป้องกันไม่ให้มีเหตุของการกลั่นแกล้งทางการเมืองจนสร้างความขัดแย้งในท้องถิ่น

3. ภาครัฐควรมีนโยบายที่กระตุ้นให้ประชาชนคำนึงถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่นอกเหนือจากการไปใช้สิทธิใช้เสียงตามหน้าที่ สร้างความตระหนักรู้ในวัฒนธรรมการเมืองที่ดีและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. คณะกรรมการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการเมืองในจังหวัดตรังควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้การสนับสนุนด้านข้อมูลและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นในทุกช่องทางให้ทั่วถึง

2. คณะกรรมการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการเมืองในจังหวัดตรังควรลงพื้นที่ให้ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึงทุกกลุ่มทุกพื้นที่ สร้างการตระหนักรู้และการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมที่จะเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการบริหารท้องถิ่น

3. คณะกรรมการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการเมืองในจังหวัดตรังควรพิจารณานำหลักสารานุกรม 6 ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในหน่วยงาน และการทำงานร่วมกับประชาชน มีการสร้างแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง สร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี สร้างบรรทัดฐานให้นักการเมืองมีคุณธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นของการกล่อมเกลາทางการเมืองกับการส่งเสริมการตัดสินใจทางการเมืองในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นในประชากรกลุ่มอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อขยายองค์ความรู้ในการศึกษาเกี่ยวกับการกล่อมเกลາทางการเมืองให้มีขอบเขตที่กว้างขวางยิ่งขึ้น และเพื่อให้ได้ข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นการกล่อมเกลาทางการเมืองที่มีผลต่อการส่งเสริมการตัดสินใจทางการเมืองในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น และการบูรณาการหลักพุทธธรรมโดยนำเสนอการประยุกต์หลักธรรมในรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมมีมิติที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษารากล่อมเกลาทางการเมืองและหลักสารานุกรม 6 ร่วมกับตัวแปรทางการเมืองอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การเสริมสร้างจิตสำนึกทางการเมือง การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การสร้างความนิยมทางการเมือง การเสริมสร้างความไว้วางใจทางการเมือง การพัฒนาการเมืองการปกครอง ความเชื่อมั่นทางการเมือง เป็นต้น เพื่อเป็นการหาข้อค้นพบและองค์ความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในมิติใหม่ ๆ

สุมาลี บุญเรือง. (2564). *การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป* (ดุสิตนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตรัง. (2563). *จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส.อบจ. และนายก อบจ. ตรัง. ตรัง: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตรัง.*

Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.